

5.5.2009

Dnro 2130/572/2008

Uudenmaan ympäristökeskus
PL 36
00521 HELSINKI

Uudenmaan ympäristökeskus
Nylands Miljöcentral
Saap 05. 05. 2009
Anl
UUS-2006-R-32-531
YVA NYSTRÖM

Viite: Uudenmaan ympäristökeskuksen lausuntopyyntö 10.3.2009

Asia: Venäjän ja Saksan välinen merenalainen maakaasuputkihanke Suomen talousvyöhykkeellä (Nord Stream ympäristövaikutusten arviointimenettely)

Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinokeskus esittää hakemuksesta lausuntonaan seuraavaa:

Maakaasuputkihanke käsittää kaksi rinnakkaista merenalaista kaasuputkea Venäjältä Suomenlahden ja Itämeren halki Saksaan. Putkien reitti kulkee mm. Suomen aluevesillä. Maakaasuputket otetaan käyttöön vuosina 2011 ja 2012.

Kaakkois-Suomen TE-keskus on osallistunut MMM:n kala- ja riistaosaston kanssa Itämeren kaasuputken YVA-raporttiin tehdyn lausunnon valmisteluun ja yhtyy ministeriön kannanottoihin.

VAIKUTUKSET KALASTOON JA KALASTUKSEEN KALASTUSVAIKUTUKSET

Silakka ja kilohaili ovat alueen tärkeimmät saalislajit kuten raportissa todetaan. Raportissa on kuitenkin esitetty näiden lajien saaliit vain vuosien 2005 – 2007 osalta, jolloin kalastus on ollut selvästi vähäisempää kuin aikaisemmin. Raportissa tulisi tarkastella kalastusta ja saaliista pitemmältä ajalta mieluiten vuodesta 1980 lähtien, jolloin tarkempi saalistilastointi alkoi. Tällä tavoin alueen merkityksestä kalastukselle saadaan parempi ja edustavampi kuva, koska saaliit ovat olleet aikaisemmin raportissa esitettyihin saaliisiin nähden moninkertaisia. Tulevaisuudessa kalastus voi lisääntyä alueella huomattavasti kalan kysynnästä ja markkinatilanteesta sekä kalakantojen kehityksestä riippuen. Mikäli Itämeren turskakanta nykyinen elpyminen jatkuu se voi jälleen esiintyä Suomenlahdella, jolloin se olisi potentiaalinen pohjatroulauksen kohdelaji.

Raportissa hankkeen vaikutukset kalastukselle on esitetty liian ylimalkaisesti ja vähätellen ottaen huomioon alueen potentiaalinen kalastus. Putki häittäisi kalastusta sen lähialueella ja lisäksi raportissa on mainintoja myös mahdollisista putken lähiympäristöön tulevista kalastuskieltoalueista. Haittojen suuruuden arvioimiseksi, tulee laskea esimerkiksi, kuinka suurta osuutta raportissa esitetyistä mahdollisista troulausalueista kalastuksen varoalueet (esim. ± 1 merimaili) koskisi. Mahdollisista troulauskielloista aiheutuu haittoja myös ns.

Kaakkois-Suomen TE-keskus, puh. 010 60 23000, TE-keskusten yhteinen vaihe 010 19 1450, www.te-keskus.fi/kaakkois-suomi
Salpausselänkatu 22, PL 1041, 45101 Kouvola, faksi 010 60 23210/ Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta, faksi 010 60 23409

välivesitroolaukselle, koska myös sitä harjoitetaan ajoittain pohjan tuntumassa kalaparvien liikkeiden mukaan sekä muutettaessa troolauksen suuntaa. Myös konerikko tai muu ongelma voi aiheuttaa troolien kulkeutumista putkien läheisyyteen tai päälle.

Hankkeesta aiheutuu pysyvä haitta Suomen kalavarojen hyödyntämiselle, ei pelkästään Suomen talousvyöhykkeellä. Putkihankkeen YVA-menettelyissä tulee ottaa huomioon, että suomalaisilla kalastusalueilla on pääsy kaikkien Itämeren jäsenvaltioiden talousvyöhykkeillä ja Ruotsin aluevesille aina 4 merimailiin perusviivasta laskettuna.

Suomalaiset alukset saavat pyytää Suomelle Itämereltä osoitettuja vuosittaisia kalastuskiintiöitä (silakka, kilohaili, turska ja lohi) nk. EU:n vesillä kaikkien jäsenmaiden niillä vesialueilla, jotka sijaitsevat aluevesien ulkopuolella. Täten haitta kohdistuu silakan ja kilohailin troolipyynnin ohella myös turskan verkko- ja troolikalastukseen putken kulkualueella. Näistä vaikutuksista ei ole esitetty minkäänlaista arviota.

Hankkeen vaikutuksia kalastukselle on seurattava säännöllisesti sekä rakentamisvaiheen että putken toiminnan aikana.

KALASTOVAIKUTUKSET

Rakentamiseen käytettävät yli 40 metriä syvät pohja-alueet eivät ole kalastolle erityisen merkittäviä alueita eli putken olemassa olo ei aiheuta kalastolle sinänsä haittoja. Myöskään rakentamiseen liittyvät pohjalla tehtävät työt (esim. miinojen räjäyttämisen, pohjan täyttämisen) eivät aiheuta merkittäviä vaikutuksia kalastolle edellyttäen, että vesistöön kohdistuvat vaikutukset ovat YVA-raportissa esitetyn kaltaiset. Riskinä kuitenkin on se, että rakennusaikana pohjamateriaalia siirtyy ylempiin vesikerroksiin arvioitua enemmän ja tällöin kalastovaikutukset ovat paljon suuremmat kuin raportissa on arvioitu. Haittojen välttämiseksi tulee miinojen räjäyttämiseen suhtautua varauksella. Yleensäkin haitta-aineiden mahdollisia vaikutuksia kaloihin on raportissa käsitelty melko vajavaisesti. Esimerkiksi luvussa "haitta-aineiden vaikutukset kaloihin" ei ole lainkaan yksilöity, mistä haitta-aineista on kyse. Tämä asia vaatisi raportissa perusteellisempaa tarkastelua. Myöskään selvitystä pohjaan sedimentoidun dioksiinin mahdollisesta kulkeutumisesta vesipatsaaseen ja kaloihin ei ole annettu.

Raportin luvussa 15.2.6 esitetty kalalajien seuranta ei ole esitetyssä muodossaan tarkoituksenmukainen ja vaatii tarkemman harkinnan. Erityisesti rakentamisvaiheen vaikutukset kalastolle vaativat perusteellisen seurannan.

Kaakkois-Suomen TE-keskus katsoo lisäksi, että hankkeen ympäristövaikutuksia arvioitaessa olisi tullut huomioida Venäjän puoleisen osuuden syöttöputken vaikutukset alueen arvokkaisiin taimenkantoihin. Nyt käsitellyssä oleva Itämeren poikki kulkeva maakaasulinja edellyttää syöttöputken rakentamista. Syöttöputki on linjattu kulkemaan Venäjän puoleisella maa-alueella Portovajan lahteen jolloin se leikkaa useita suomenpuolelta alkavia ja Viipurinlahteen laskevia jokia. Näissä joissa on aiempien tutkimusten mukaan on todettu olevan alkuperäisiä ja erittäin uhanalaisia meritaimenkantoja. Syöttöputken rakentaminen voi vaarantaa nämä alkuperäiset

luontaisesti lisääntyvät taimenkannat. Koska syöttöputki on kiinteä osa varsinaista Itämeren poikki kulkevaa maakaasuhanketta tulee myös syöttöputken ympäristövaikutukset selvittää.

Kalatalouspäällikkö

Tuomas Oikari

Asiantuntija

Timo Koskenala